

Verksamhetsberättelse och årsredovisning 2014

Sveriges Hembygdsförbund: Verksamhetsberättelse och årsredovisning 2014

Sveriges Hembygdsförbund
Box 6167
102 23 STOCKHOLM
Tel. 08 34 55 11
www.hembygd.se

Formgivning: Per Drougge

Fotografier:

Magnus Nilsson, Per Drougge, Vetlanda museum (omslag)
Magnus Nilsson (5), Hallands konstmuseum (9), Bohusläns museum (11, 13), Gunnar Häger (17),
Sundsvalls museum (23), John Alinder/Upplandsmuseet (27), Sjöhistoriska museet (37)
Övriga illustrationer: SHF:s kansli

Innehåll

Förord	3
Sveriges Hembygdsförbund	5
Verksamhetsinriktning	9
Vårt arbete för kulturarvet 2014	13
Vårt arbete för ökad tillgänglighet	17
Service för medlemmarna	23
Organisation och utvecklingsarbete	27
Uppföljning av motioner	33
Granskningsrapport	34
Årsredovisning	35

Förord

Tänk så mycket uppmärksamhet vi fick i media förra året! Vår satsning på PR gav frukt med över 400 artiklar som på olika sätt lyfte fram hembygdsrörelsen som en kraft i samhället att räkna med. Förhoppningsvis kommer intresset att öka än mer inför jubileumsåret 2016.

Vi behöver uppmärksamheten. Hembygdsrörelsen står precis som andra folkrörelser inför stora utmaningar i ett samhälle som förändras i snabb takt. Hur kan vi fortsätta att beröra och engagera människor? Det är en fråga som vi vill söka svar på. Styrelsen har därför beslutat att med utgångspunkt i jubileumsåret och tillsammans med de regionala förbunden arbeta fram Sveriges Hembygdsförbunds framtidsvision 2030.

Vi tror att den Europeiska Landskapskonventionen är en viktig pusselbit. Konventionen var i fokus under höstmötet 2014, på en uppskattad konferens i Marstrand där vi också fick träffa hembygdsvänner från andra länder i Europa. Vi ser ett stort värde i konventionen som ger stöd för det som är hembygdsrörelsens idé: att värna landskapet, vår hembygd. Med konventionen som stöd ska vi öka vårt inflytande i landets kommuner. Vår kunskap om landskapets historia och värde för oss som lever där idag, behövs när kommuner planerar för bostäder, arbetsplatser, handelsplatser och vägar.

En glad nyhet värd 80 miljoner kronor kom under året. Efter projektet Hus med Historia har styrelsen arbetat hårt för att få till en fortsättning. Svaret var länge att hembygdsföreningar skall fortsätta söka anslag från länsstyrelsens anslag till kulturhistoriska hus men plötsligt ringde telefonen och regeringen meddelade att vi skulle tilldelas 80 miljoner ur landsbygdsprogrammet för de närmaste fyra åren. En glad nyhet för alla er som kämpar med att hålla gårdarna i stånd!

Jag vill rikta ett stort tack till alla medlemmar i föreningar och förbund för era insatser för hembygdsrörelsen och kulturarvet under 2014. Tack alla ni som bidrog med uppgifter till statistiken, den har vi haft stor nytta av. Tack även till styrelsen för arbetet med att leda organisationen samt till generalsekreteraren och kansliet för det fina arbetet under året.

Det stora arbetet nu är att planera jubileumsfirandet – Sveriges Hembygdsförbund firar ju 100 år 2016! Jag och styrelsen uppmanar alla hembygdsrörelsens förbund och föreningar att göra det där lilla extra under nästa år. Kanske kommer vi också att ses på våra festligheter på Skansen och Nordiska museet sista helgen i augusti nästa år?

Birger Svanström,
förbundsordförande

Hembygdsrörelsen är en del av det levande samhället. Den skapar broar mellan det förgångna, nutiden och framtiden. Hembygdsrörelsen har ett humanistiskt och demokratiskt synsätt. Den är öppen för alla, oavsett bakgrund. Den respekterar kulturarvets skiftande former i tid och rum. Hembygdsarbetet skapar gemenskap, trygghet och identitet. Intresset för kulturarvet är drivkraften i engagemanget för hembygden. Här möts alla generationer.

Sveriges Hembygdsförbund

Sveriges Hembygdsförbund

Sveriges Hembygdsförbund samlar en av Sveriges största folkrörelser med drygt 2 000 föreningar och 450 000 medlemmar. SHF:s uppgift är att stödja medlemmarna i arbetet med det lokala kulturarvet, att skapa möten för dialog samt att företräda hembygdsrörelsens intressen nationellt och internationellt.

SHF bildades 1916 under namnet Samfundet för hembygdsvård. Intresset för kulturarvet, omsorgen om platsen, dess människor och kulturmiljö har allt sedan starten varit starka drivkrafter för de många medlemmarna. Verksamheten är religiöst och politiskt obunden.

Medlemsförbund

Blekinge Hembygdsförbund
Bohusläns Hembygdsförbund
Dalarnas Fornminnes- och Hembygdsförbund
Dalslands Fornminnes- och Hembygdsförbund
Gotlands Hembygdsförbund
Gästrik-Hälsinge Hembygdsförbund
Göteborgs Hembygdsförbund
Halländska hembygdsrådet
Heimbygda, hembygdsförbund för Jämtlands län
Jönköpings läns Hembygdsförbund
Kalmar läns Hembygdsförbund
Kronobergs läns Hembygdsförbund
Medelpads Hembygdsförbund
Norrbottens Hembygdsförbund
Skånes Hembygdsförbund
Stockholms läns Hembygdsförbund
Södermanlands Hembygdsförbund
Upplands Fornminnesförening och Hembygdsförbund
Värmlands Hembygdsförbund
Västerbottens läns Hembygdsförbund
Västergötlands Hembygdsförbund
Västmanlands Hembygdsförbund och Fornminnesförening
Ångermanlands Hembygdsförbund
Ölands Hembygdsförbund
Örebro läns Hembygdsförbund
Östergötlands Hembygdsförbund

Baserat på de uppgifter som lämnats av regionala förbund uppgår antalet organisationer anslutna till SHF till 2032 (2044 år 2013). Antalet medlemskap i dessa föreningar beräknas till cirka 430 000. Antalet medlemmar i stödjande föreningar uppskattas till cirka 20 000 vilket ger ett totalt antal om 450 000.

Styrelse

Birger Svanström, ordförande (Ruda)
Anna-Karin Andersson (Nyhammar)
Kjell Gustafsson (Norra Åreda, Växjö)
Sven Jensén (Broby)
Margareta Johansson, 1:e vice ordförande (Indal)
Gabriella Lönnngren (Vuollerim)
Gunnar Malm (Uddevalla)
Bo Nilsson (Bjurholm)
Gabriele Prenzlau-Enander (Värmdö)
Hans-Erik Qvarnström (Väröbacka)
Conny Sandberg, 2:e vice ordförande (Örebro)

Hedersmedlemmar

Karl-Eric Axenström (Örnsköldsvik)
Margareta Biörnstad (Stockholm)
Sture Bäckström (Robertsfors)
Alf Carlsson (Nässjö)
Mats Fack (Järvsö)
Göran Furuland (Norrtälje)
Stina Gustavsson (Töreboda)
Berit Hange-Persson (Lundsbrunn)
Lars Israelsson (Porjus)
Ingemar Mundebo (Lidingö)
Lars Pettersson (Nyköping)
Jan-Eric Rosenqvist (Katrineholm)
Josef Rydén (Nässjö)
Ulla Värmnäs (Stockholm)
Åke Werdenfels (Sölvesborg)
Karin Öman (Karlskoga)

Valberedning 2014-2015

Stig Hedlund (Uppland), sammankallande
Madeleine Brandin (Skåne)
Ingrid Johansson (Norrbotten)
Mona Lorentzson (Västergötland)
Owe Norberg (Gästrik-Hälsinge)

Revisorer

KPMG för auktoriserad revision
Förtroenderevisorer: Nils Westling (ordinarie) och
Lars Lingsell (ersättare)

Sveriges Hembygdsförbund ska arbeta för att:

Stärka kulturarvets och hembygdsrörelsens ställning i samhället

Öka tillgängligheten till hembygdsrörelsen och kulturarvet

Bidra till en hållbar samhällsutveckling

Stärka vården av kulturmiljön.

Verksamhetsinriktning

Verksamhetsinriktning

Riksstämman har beslutat om en verksamhetsinriktning med fyra fokusområden för perioden 2012–2016. Inriktningen ligger till grund för styrelsens prioriteringar i årliga verksamhetsplaner och budgetbeslut.

Sveriges Hembygdsförbund ska arbeta för att:

1. Stärka kulturarvets och hembygdsrörelsens ställning i samhället
2. Öka tillgängligheten till hembygdsrörelsen och kulturarvet
3. Bidra till en hållbar samhällsutveckling
4. Stärka vården av kulturmiljön

Arbetet ska vägledas av medlemsnytta, delaktighet, synlighet och samverkan.

SHF har under 2014 investerat eget kapital i verksamheten i syfte att stärka medlemservice och opinionsbildning. Satsningen på Bygdebånd är ett långsiktigt åtagande att göra det lokala kulturarvet mer tillgängligt för allmänheten. Satsningen på opinionsbildning och PR lyfter fram hembygdsrörelsen som en resurs för samhällsutveckling. SHF har under året även inlett ett arbete med att föra ut den Europeiska Landskapskonventionen (ELC) till rörelsens alla föreningar och förbund.

Sveriges Hembygdsförbunds ändamål är enligt stadgarna att fördjupa och förmedla kunskap om hembygdens kultur- och naturarv, att skydda kulturarvet vid planering och förändring av samhället samt att göra kulturarvet tillgängligt för alla människor.

Vårt arbete för kulturarvet 2014

Europeiska Landskapskonventionen

SHF inledde under året en satsning på den Europeiska Landskapskonventionen (ELC). Styrelsens bedömning är att ELC uttrycker hembygdsrörelsens värderingar i definitionen av landskapet och dess betydelse för människan: Landskapet är ett annat ord för hembygd. ELC kan användas som ett stöd för hembygdsrörelsen i kontakter med allmänhet och beslutsfattare. I syfte att sprida kunskap och väcka intresse för ELC hölls en konferens på Marstrand i oktober. Konferensen Scandinavian Landscape Forum var ett samarbete med det europeiska nätverket Civilscape och Bohusläns Hembygdsförbund. Marstrands hembygdsförening deltog aktivt i arrangemangets genomförande och Riksantikvarieämbetet och region Västra Götaland bidrog till finansieringen. Studiematerialet *Landskap åt alla*, som tagits fram av Riksantikvarieämbetet, har genom SHF fått spridning inom rörelsen som inspiration för föreningar. SHF:s landskapsråd har varit aktivt under året och bidragit med kompetens i arbetet med Landskapskonventionen. SHF stödjer samarbetet mellan regionala hembygdsförbund och andra regionala aktörer i arbetet med Landskapskonventionen.

Skogens kulturmiljö

SHF har med stöd av riksstämmans beslut i Sundsvall 2013 om en skogspolicy arbetat för ett ökat skydd för skogens kulturmiljövärden. Regeringen beslutade 2014 att ta fram ett nationellt skogsprogram, vilket även SHF fört fram i sin skogspolicy. Skogsprogrammet ska leda fram till en utvecklad politik för skogen. SHF är representerat i programrådet. SHF har även dialog med Skogsstyrelsen och Riksantikvarieämbetet om hur skyddet för skogens kulturmiljövärden kan stärkas genom folkbildande insatser.

Dialog med myndigheter och departement

SHF uppstår statligt stöd för naturvårdsarbete från Naturvårdsverket och för arbetet med kulturmiljö- och kulturarvsfrågor från Riksantikvarieämbetet. Som amatörkulturorganisation har SHF också stöd från Kulturrådet. Det statliga organisationsbidraget från de tre myndigheterna uppgick 2014 till totalt tre miljoner kronor.

SHF har under året haft regelbundna kontakter med nämnda myndigheter. Vi deltar i Naturvårdsverkets nätverk Naturens år och har nära kontakter med Riksantikvarieämbetet i ett flertal frågor. Ämbetet stöttade konferensen Scandinavian Landscape Forum i Marstrand, som arrangerades av SHF och Civilscape. SHF medverkade i ämbetets referensgrupp för Kulturarvslyftet. Vi har haft en fortlöpande dialog om kulturmiljön i skogen samt bidragit till arbetet med att ta fram ny statistik för kulturmiljöarbetet. Kulturrådet beviljade 2014 SHF ett extra bidrag på 100 000 kronor för en förstudie om möjligheterna att utveckla det internationella arbetet. Förstudien kommer att redovisas våren 2015.

SHF har under året även varit i kontakt med Jordbruksverket, Skogsstyrelsen, Riksarkivet och Lantmäteriet. Frågor som diskuteras är EU-stödet till landsbygdsutveckling, Skogsstyrelsens uppdrag att arbeta fram ett nationellt skogsprogram samt den nya folkbokföringslagen som träder i kraft 2016.

Framgångar

Hembygdsrörelsen är en respekterad kraft i samhället vilket öppnar för framgångar i SHF:s arbete. Regeringen meddelade innan sommaren att man satsar 80 miljoner kronor på hembygdsgrändarna, inom ramen för Landsbygdsprogrammet. Uppdraget till Skogsstyrelsen att i dialog med skogsindustrin, naturskyddet, hembygdsrörelsen och andra intressenter arbeta fram ett skogsprogram, är i linje med SHF:s skogspolicy som beslutades på Riksstämman i Sundsvall 2013. SHF kunde under året också följa upp regeringens beslut från 2013 att bevara socken och församling som distrikt i folkbokföringen, även det ett resultat av SHF:s påverkansarbete. I december kunde SHF efter samråd med regionala hembygdsförbund lämna in kompletterande förslag till namnsättning av distrikten.

Besvarade remisser under 2014

- *Statens kulturfastigheter – urval och förvaltning för framtiden* (SOU 2013:55)
- *Med miljömålen i fokus – hållbar användning av mark och vatten* Miljömålsberedningens delbetänkande (SOU 2014:50)
- *I vått och torrt – förslag till ändrade vattenrättsliga regler* Vattenverksamhetsutredningens slutbetänkande (SOU 2014:35),
- *Namnsättning av nya distrikt* (Dnr 504-2014/5059), Lantmäteriet

Många människor i Sverige vet inte vad hembygdsrörelsen är för något och har liten kunskap om kulturarvets betydelse för individen och samhället. En viktig utmaning för Sveriges Hembygdsförbund är därför att hjälpa föreningarna att presentera rörelsens arbete för en bredare allmänhet. Arbetet med att göra hembygdsrörelsen och kulturarvet tillgängligt är centralt för SHF:s verksamhet.

Vårt arbete för ökad tillgänglighet

MUSEUM
ÖPPET

Sveriges Hembygdsförbund i media

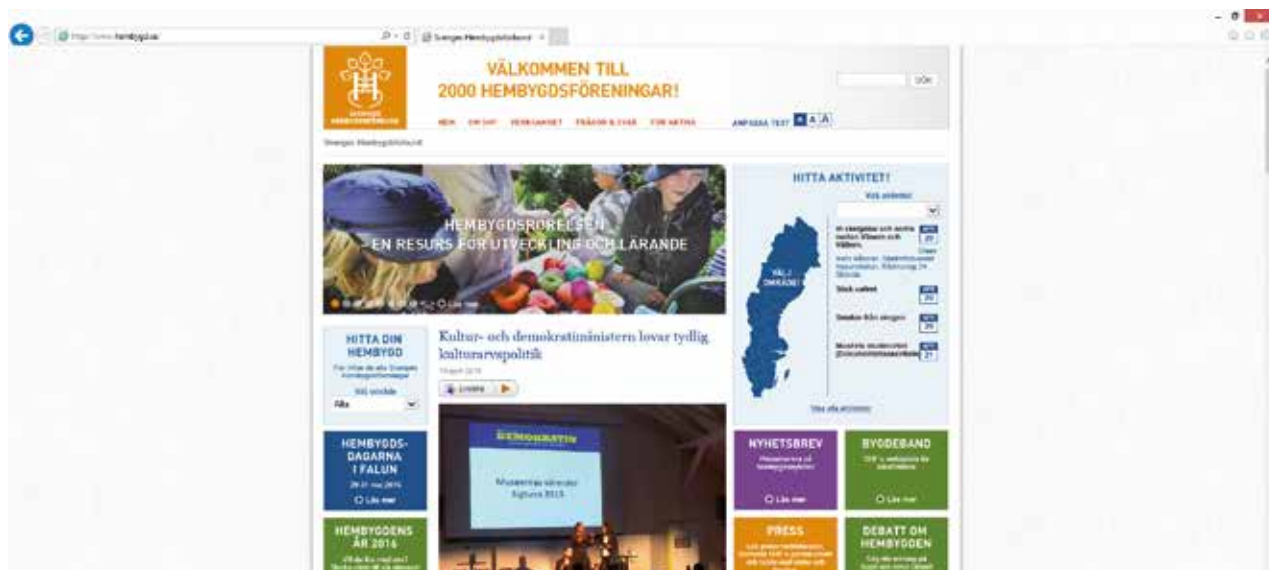
SHF genomförde under året en större satsning på att synas bättre i media. Ett samarbete med en PR-byrå resulterade i en plan för året med en mängd aktiviteter riktade mot media. För att få underlag för arbetet genomfördes en attitydundersökning där medlemmar, politiker, journalister samt närstående organisationer och myndigheter fick frågor om deras syn på hembygdsrörelsen. Resultatet var i stort sett positivt, även om hembygdsrörelsen uppfattades som tillbakablickande. Politikerna efterfrågade också en högre aktivitet i viktiga samhällsfrågor som tillgänglighet, integration och miljö. Undersökningen användes i två workshops där ett urval medlemmar från förbund och föreningar deltog. Ett centralt budskap för PR-arbetet formulerades:

Hembygdsrörelsen är en av Sveriges största folkrörelser, vårt arbete är viktigt för den lokala identiteten och har betydelse för utveckling av lokalsamhället.

PR-planens mål var 300 artiklar om Sveriges Hembygdsförbund under ett år. Arbetet var framgångsrikt och redan efter nio månader hade SHF fått ett genomslag med fler än 400 artiklar och inslag i radio och TV som nått över 13 miljoner mottagare. Det beräknade annonsvärdet för artiklarna var ca 8,5 miljoner kronor. Statistiken som samlats in från föreningarna hade stor betydelse men även debattartiklar om tillgänglighet och integration fick stor spridning. SHF:s arbetsmetod för PR bygger på att debattartiklar och pressmeddelanden anpassas regionalt i samordning med de regionala hembygdsförbunden. Metoden har visat sig vara ett effektivt sätt att synliggöra hembygdsrörelsen både regionalt och nationellt.

www.hembygd.se

SHF:s hemsida har stor betydelse både som medlemsförmån och som gemensam entré till hembygdsrörelsens många föreningar. Hembygd.se fortsätter att växa och i slutet av året hade 1200 föreningar tecknat avtal för hemsidan. 1656 individuella användare arbetar med att

administrera och publicera material. Antalet dagliga unika besök per månad var i januari 45 500 och i december 47 800, ett genomsnitt under året på 45 300 unika dagliga besök per månad.

www.bygdeband.se
– en ny hemsida

SHF satsade under året på en teknisk utveckling av Bygdeband i syfte att göra innehållet mer tillgängligt för besökare. Databasen flyttades över till en licensfri hemsidesplattform som även används för hembygd.se. Därmed har förutsättningarna för en långsiktig förvaltning av Bygdeband förbättrats. Det nya Bygdeband presenterades publikt under juli och under hösten pågick kontinuerlig förbättring. Antalet föreningar som tecknat avtal ökade under 2014 från cirka 400 till 500. Antalet lokalredaktörer (inmatare) är 1 800. Antalet unika besök per månad var i januari 18 400 och i december 50 300.

Support och information om Bygdeband tillhandahålls genom avtal med Släktforskarernas Hus AB i Leksand. I arbetet med utveckling av det nya Bygdeband har SHF haft stöd och hjälp av en faddergrupp. I början av hösten hade också det nya Bygdebandsrådet sitt första möte. Efter konsultation med skattejurist beslutade styrelsen att öppna Bygdeband för föreningar och företag som vill använda tjänsten mot betalning. Målgruppen är föreningar och företag som förvaltar arkivmaterial som kan bidra till ökat intresse för Bygdeband. Genom att erbjuda tjänster i Bygdeband stärks finansieringen av projektet.

Om Bygdeband tidigare uppfattats som ett digitalt arkiv för föreningarna, så är det nya Bygdeband främst en webbplats för lokalhistoria där material matas in i syfte att bli publikt. Det är i linje med SHF:s verksamhetsinriktning att öka tillgängligheten till hembygdsrörelsen och kulturarvet.

Bokmässan och Årets Hembygdsbok

SHF medverkade på Bok- och biblioteksmässan i Göteborg 25–28 september. Göteborgs Hembygdsförbund svarade för SHF:s monter. På lördagen var det prisutdelning av Årets Hembygdsbok. Priset på 10 000 kronor gick till Brännkyrka, Enskede-Årsta, Farsta samt Hägerstens hembygdsföreningar för boken *Brännkyrka 1913–2013. Socknen som blev 51 stadsdelar*.

Övrig kommunikation

SHF ger ut ett månatligt nyhetsbrev via e-post. Brevet är tillgängligt för alla som är intresserade av SHF:s verksamhet och hade vid årsskiftet 3 200 prenumeranter. SHF använder också Facebook och administrerar både publika sidor och grupper.

Arbete för kulturell mångfald och Kåldolmens dag

SHF lägger alltjämt stor vikt vid att hembygdsrörelsen och kulturarvet ska vara tillgängligt för alla människor, oavsett bakgrund. Från att tidigare ha koncentrerat arbetet till projekt med delvis extern finansiering, arbetar SHF nu främst för att integrera ett mångfaldsperspektiv i hela verksamheten. I arbetet med kommunikation, marknadsföring, studiematerial samt nätverkande med andra organisationer försöker SHF beakta tillgänglighet för breda grupper i samhället. Viktigast är dock arbetet för att bredda hembygdsbegreppet till något som är relevant för dagens samhälle och samtidens svenskar. Det ska vara lika naturligt att starta en hembygdsförening i storstadsförorter som i byar på landsbygden.

SHF fortsätter att stödja initiativet Kåldolmens dag den 30 november, vilket är ett samarbete mellan SHF och Stockholms läns Hembygdsförbund, Svenska Kyrkan, Historiska museet, Islamiska förbundet, Riksförbundet Folkmusik och Dans med flera. 2014 genomfördes dagen med en mängd aktiviteter på Historiska museet. SHF är ansvarigt för webbplatsen www.kaldolmensdag.se.

Insatser för funktionshindrades tillgång till kulturarvet

Under år 2014 inventerades 67 hembygdsgårdar utifrån funktionshindrades perspektiv på tillgänglighet. Varje inventering resulterar i en fyllig rapport med rekommendationer om förbättringar. I projektet Tillgängligt landskap åt alla utrustades ytterligare två platser i Stockholms län med audioguider. I samarbete med Ångermanlands och Jönköpings hembygdsförbund hölls kurser om tillgänglighet för föreningarna.

SHF har under 2014 satsat på att förstärka medlemsnyttan. Bygdebånd har utvecklats till en ny medlemsförmån, förhandlingar med STIM resulterade i ett nytt avtal om upphovsrätt och flera nya skrifter blev färdiga.

Service för medlemmarna

Hembygdsförsäkringen

Alla SHF:s medlemsföreningar omfattas av grundförsäkringen. Försäkringsgivare är sedan 2005 Länsförsäkringar Halland med vilket SHF har avtal fram till 2016. Det praktiska arbetet utförs på uppdrag av företaget Föreningsförsäkringar i Varberg. Årets försäkringskonferens hölls i Örebro och samlade försäkringsombud från hela landet.

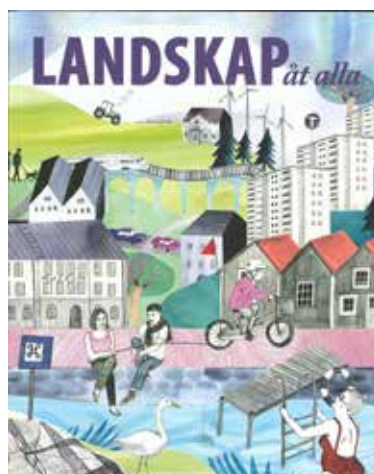
Rådgivning och information

Kansliet har under året svarat för rådgivning och information till hembygdsföreningar inom en mängd olika frågor. SHF:s personal har kompetens för arbete med tillgänglighet, barn- och ungdomsverksamhet, natur- och miljöfrågor, arkiv och digitalisering med mera. Kansliet får också frågor om stadgar, årsmöte och styrelseformer. Mer komplicerade frågor har hänskjutits till SHF:s juridiska rådgivare. Regeringens besked att avsätta 80 miljoner kronor i EU:s Landsbygdsprogram för investeringar i hembygdsgårdarna resulterade i en mängd frågor till kansliet.

Upphovsrättsavtal

STIM valde 2012 att säga upp upphovsrättsavtalet med SHF för omförhandling.

I början av 2014 ingicks ett nytt avtal där SHF betalar upphovsrättsavgiften för föreningarnas firande av Valborg, nationaldagen, midsommar samt julmarknader under advent. Föreningar får därmed själva svara för STIM-avgiften för entréfria arrangemang med färre än 100 åhörare. Det nya avtalet täcker fler arrangemang än tidigare och SHF:s kostnad för avtalet har också ökat.

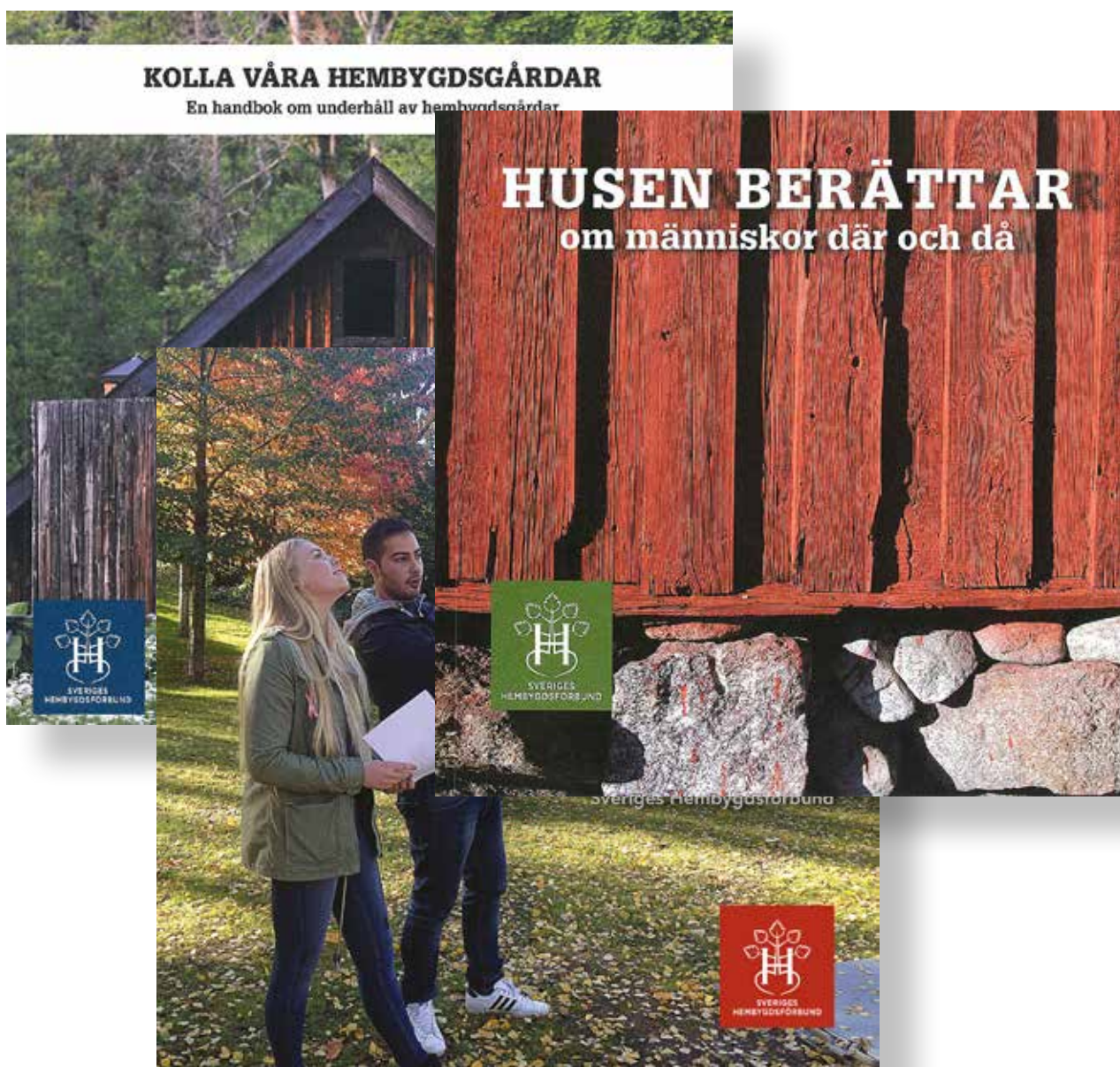

Studiematerial

Fyra nya skrifter presenterades under året: *Landskap åt alla*, *Att känna sitt hemma*, *Husen berättar* och *Kolla våra hembygdsgårdar*. Kansliet påbörjade även produktionen av en ny studiehandledning om torp- och gårdsinventeringar, ett uppdrag från riksstämman i Visby 2012.

Tidskriften *Bygd och natur*

Tidskriften utkommer med fyra nummer per år och tar upp aktuella teman. Upplagan är cirka 13 000 ex. Varje förening har rätt till fem kostnadsfria prenumerationer och kan teckna ytterligare för 100 kr/år.

En central uppgift för SHF är att tjäna som mötesplats för diskussion om hur hembygdsrörelsen kan utvecklas för att kunna svara mot samtidens utmaningar. Goda kunskaper om hembygdsrörelsens verksamhet är en förutsättning för framgångar i arbetet. Hembygdsrörelsen kan genom SHF också samla resurser för kostnadskrävande satsningar som ökar medlemsnyttan.

Organisation och utvecklingsarbete

Statistik över hembygdsrörelsen

SHF samlade under året in statistik för hembygdsföreningarnas verksamhet och tillgångar 2013, något som tidigare gjorts 1998, 2003 och 2008. Enkäten besvarades av totalt 1368 föreningar. Resultaten bekräftar tidigare resultat vad gäller bokutgivning, samlingar, arkiv och byggnader. Antalet besökare på hembygdsgårdarnas aktiviteter har dock ökat sedan 2008, från 3,7 miljoner till 5 miljoner. Enkäten innehöll färre frågor än tidigare, men för första gången insamlades uppgifter om offentliga bidrag. Resultatet visar att föreningarna i genomsnitt får 10 600 kronor per år i stöd från kommunerna. Det förekommer dock hembygdsföreningar som helt saknar offentligt stöd. Enkäten för ideellt arbete besvarades av 1 012 föreningar. Det ideella arbetet är omfattande och fördelas lika mellan vård och bevarande, aktiviteter och administrativt arbete.

Statistiken i korthet

- Föreningarna arbetar fyra miljoner timmar ideellt vilket motsvarar ett ekonomiskt värde på 700 miljoner kronor (EU-norm 180 kr/timme).
- Hembygdsrörelsen har ca fem miljoner besökare per år.
- 800 föreningar har arrangemang för barn och unga.
- 700 föreningar anordnar studiecirklar.
- 670 föreningar investerar för fysisk tillgänglighet.
- 500 föreningar svarar på remisser.
- 4 400 vandringar arrangeras.
- Hälften av föreningarna bedrev under 2013 kulturmiljövård utanför hembygdsgården (kulturstigar, landskapsvård etc).

Insamlingsverksamhet

SHF har under året gjort förberedelser för insamlingsverksamhet via 90-konto. Ett viktigt steg togs med beslutet på riksstämman i Linköping att korrigera stadgans bestämmelse om upplösning av organisationen. Det återstår dock uppbyggnad av administrativa resurser för att hantera insamlade medel och styrelsen har därför valt att invänta jubileumsåret 2016, som ett lämpligt tillfälle att lansera SHF:s insamling av medel för kulturarvsbevarande arbete i hembygdsrörelsen.

Verksamhet för unga

Projekt Ung Hembygdsambassadör, som påbörjades 2013, har fortsatt under året. Projektet har stöd från Svenskt Friluftsliv och är en möjlighet för föreningar att väcka ungdomars intresse för hembygdsföreningarnas verksamhet, något som många föreningar framfört önskemål om.

Volontärsutbyte

Under året har ett volontärsutbytesprojekt genomförts med det tyska hembygdsförbundet Bundt Heimat und Umwelt in Deutschland. Tema var hembygdsrörelsens roll för folkbildning och hållbar utveckling, likheter och skillnader i de båda länderna. Fem personer från det

tyska hembygdsförbundet besökte under tre veckor svenska hembygdsföreningar och tvärtom.

Konferenser och möten

- Träff för hedersmedlemmar: I augusti på SHF:s kansli.
- Träff för nya ordföranden i regionala förbund: I september på kansliet.
- Ordförandeträffar: I februari hölls möten i Växjö, Örebro och Umeå.
- Höstmöte: årets möte ägde rum 10–11 oktober i Marstrand och behandlade den Europeiska Landskapskonventionen.
- Försäkringskonferens: I Örebro i september.
- Konsulentmöten: I mars i Stockholm, samt i september i samband med försäkringskonferens och styrelsemöte i Örebro.

Riksstämma

Årets stämma hölls i Linköping 24 maj. Östergötlands Hembygdsförbund stod som värd. Invigningstalare var landshövding Elisabeth Nilsson och ordförande i Östergötlands Hembygdsförbund Denny Lawrot. Temat för tre av seminarierna var samtidsdokumentation: *Samtidsdokumentation med nya verktyg*, *Hembygdsarkiv, vad döljer du för mig?* samt *Kan vi kasta spinnrockar på majbrasan?* Rubrikerna på de tre övriga seminarierna var *Landskapskonventionen – ett verktyg för framtiden*, *Riva eller flytta hus, det är frågan* samt *Östgotakultur*. En debatt om hembygdsrörelsens ställning i kultursamverkansmodellen hölls också, med deltagare från SHF, Statens kulturråd, Myndigheten för kulturanalys, regionpolitiker från Östergötland samt Östergötlands museum.

SHF:s plakett för rik gärning i hembygdsvårdens tjänst gick till Lars Larsson (Kalmar Läns Hembygdsförbund) och Bengt Lindborg (Västergötlands Hembygdsförbund).

Arbetsgrupper och råd

Landskapsrådet

Rådet är ett stöd för styrelse och kansli i frågor som rör landskap, natur och miljö och har utgjorts av Sven Jensen, Kjell Gustafsson, Ewa Bergdahl och Anna-Karin Andersson. Rådet har varit aktivt i planeringen av Scandinavian Landscape Forum samt i planering och genomförande av volontärsutbytet med Bundt Heimat und Umwelt in Deutschland.

Råd för arkiv- och digitaliseringsfrågor

Rådet har varit vilande under 2014 på grund av intensivt arbete med Bygdeband. Styrelsen har beslutat att förändra rådet för att prioritera lokalhistorisk forskning. Ett nytt råd ska tillsättas hösten 2015.

Kulturmiljövårdsråd

Även detta råd har varit vilande under 2014 i väntan på tillsättning av en ny tjänst på kansliet för arbete med kulturmiljöfrågor.

Försäkringsråd

Margareta Johansson (SHF:s styrelse och ordförande i rådet), Gunnar Malm (SHF:s styrelse och ordförande för rådet från och med hösten 2014), Tage Brolin (Västergötland), Ingegärd Hagelin (Skåne), Kerstin Hultin (Halland) och Lisbeth Svensson (Kalmar).

Arbetsgrupp för översyn av stämman med mera

Ingrid Johansson (Norrbotten), Margareta Johansson (SHF:s styrelse), Jan-Eric Rosenqvist (Södermanland) och Olov Norin (SHF:s kansli).

Bygdebandsråd

Barbro Andrell, Ingmari Ekman, David Fogelberg, Mats Hedblom, Björn Jönsson, Olov Norin (SHF:s kansli) och Conny Sandberg (SHF:s styrelse).

Internationellt arbete

SHF fick ett extra anslag på 100 000 kronor från Kulturrådet för en förstudie om internationellt arbete. Studien kommer att redovisas våren 2015. SHF har under 2014 haft internationella kontakter genom samarbetet med Civilscape och dess europeiska medlemsorganisationer i bland annat Tyskland, Belgien, Holland och Italien. Samarbetet ledde fram till konferensen Scandinavian Landscape Forum med medverkande från Europarådet.

SHF beslutade under 2014 också att söka inträde i Europa Nostra, en europeisk kulturvårdande medlemsorganisation.

SHF stod under året värd för Nordiska Hembygdsförbundets årsmöte i oktober. Inför mötet föreslog SHF en nedläggning av förbundet till förmån för ett mer informellt, bilateralt samarbete. Styrelsens uppfattning är att Nordiska Hembygdsförbundet tyngs av formalia utan att bedriva någon egentlig verksamhet. Årsmötet röstade dock för en fortsättning på verksamheten. För att ta ansvar för förbundet under rådande situation erbjöd SHF att ta hand om sekretariatet. SHF:s ordförande Birger Svanström valdes också till ordförande för förbundet.

SHF:s representation
i organisationer
och nätverk

Civilscape	Jan Nordwall, Viktoria Hallberg
Europa Nostra	Jan Nordwall
Folkrörelsernas Arkivförbund	Peter Olausson
Future Forests (referensgrupp)	Viktoria Hallberg
Hantverkslaboratoriet	Viktoria Hallberg
Hela Sverige ska leva	Birger Svanström
Ideell kulturallians	Jan Nordwall
Länsmuseernas samarbetsråd	Conny Sandberg Christina Pettersson
NAMSA (Naturhistoriska museers samarbetsråd)	Viktoria Hallberg
Nationella sektorsrådet för skogliga frågor	Viktoria Hallberg, Bo Nilsson
Nordiska Hembygdsförbundet	Lars Israelsson, Bo Nilsson
Programrådet för nationellt Skogsprogram	Birger Svanström
Programmet för odlad mångfald (referensgrupp)	Viktoria Hallberg
Rikskommittén Sveriges Nationaldag	Hans-Erik Qvarnström
Swedish Council of America	Peter Olausson, Jan Nordwall
Övervakningskommittén för Landsbygdsprogrammet	Birger Svanström, Jan Nordwall

Uppföljning av motioner

1. Bevakning av kulturhistoriska värden i kyrkomiljöer (Stämman 2012)

Frågan har enligt beslut lämnats till SHF:s kulturmiljövårdsråd. Rådet har varit vilande under 2012 i väntan på tillsättning av ny tjänst på kansliet. Avsikten är att från 2015 öka aktiviteten i den aktuella frågan liksom andra angelägna kulturmiljövårdsfrågor

2. Nutidsdokumentation (Stämman 2012)

SHF:s och Nordiska museets gemensamma projekt Mötesplatser är i hög grad ett nutidsdokumenterande projekt. Erfarenheter av projektet bör kunna utmynna i rekommendationer till föreningarna.

3. Riksstämman vartannat år (Stämman 2013)

Styrelsen lägger förslag till riksstämman i Falun.

4. Förstärk arbetet med kulturmiljöfrågorna (Stämman 2014)

Se punkt 1.

5. Arkivdepåer för hembygdsföreningar (Stämman 2014)

SHF har påbörjat arbete med en reviderad handledning för arbete med lokala arkiv som även ska fungera som stöd i arbetet med Bygdeband.

6. Förbundsstyrelse i tiden (Stämman 2014)

En jämställdhetsplan för SHF presenteras på riksstämman i Falun.

7. Tillgång till dräktsamling på Nordiska museet (Stämman 2014)

SHF har inlett ett samarbete med Nordiska museet kring firandet av Hembygdens år 2016. Förhoppningen är att samarbetet ska utvecklas på ett sådant sätt att det även påverkar tillgängligheten till samlingarna i en positiv riktning. Under det gångna året har dock stora delar av samlingarna varit nedpackade på grund av flytt inom museet.

Stockholm 14 april 2015

Sveriges Hembygdsförbunds styrelse

Birger Svanström, förbundsordförande

Margareta Johansson, 1:e vice förbundsordförande

Conny Sandberg, 2:e vice förbundsordförande

Anna-Karin Andersson

Kjell Gustafsson

Sven Jensén

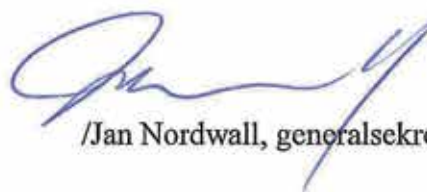

Gabriella Lönngrén

Gunnar Malm

Bo Nilsson

Gabriele Prenzlau-Enander

Hans-Erik Qvarnström

/Jan Nordwall, generalsekreterare

Årsredovisning

Conto

Credit

42.

Förvaltningsberättelse

2) Heltäckningsavgiften

Sveriges Hembygdsförbunds (SHF) ändamål är att fördjupa och förmedla kunskap om hembygdens kultur- och naturarv, att skydda kulturarvet vid planering och förändring av samhället samt att göra kulturarvet tillgängligt för alla människor.

Prioriterade satsningar 2014

Verksamhetsåret 2014 har SHF satsat särskilt på att utveckla Bygdeband som en webbplats för lokalhistoria, på den Europeiska Landskapskonventionen (ELC) samt på PR-aktiviteter.

Bygdeband bidrar till att göra kulturarvet tillgängligt för alla. Tjänsten förmedlar och fördjupar även kunskapen om hembygdsrörelsen och det lokala kulturarvet. Arbetet med Landskapskonventionen bidrar till att stärka hembygdsföreningarnas inflytande i samhällsplanering, i synnerhet fysisk planering, där föreningarna kan bidra med kunskap om landskapets och hembygdens historia. Satsningen på PR syftar till att synliggöra hembygdsrörelsen som en viktig aktör som kan bidra till samhällsutvecklingen. Genom att göra hembygdsrörelsen och Sveriges Hembygdsförbund mera känt öppnas också fler möjligheter för föreningarna att vinna inflytande lokalt och regionalt i frågor som berör arbetet med kulturarvet och föreningslivet.

Framgångar i arbetet för kulturarvet

Utöver nämnda satsningar under 2014, har SHF bedrivit en omfattande verksamhet med det övergripande syftet att skapa medlemsnytta för de anslutna föreningarna. Dialogen med statliga myndigheter och politiska företrädare i regering och riksdag har resulterat i flera framgångar för organisationen i arbetet med att värna kulturarvet. Regeringen beslutade avsätta 80 miljoner kronor från EU:s Landsbygdsprogram för hembygdsgårdarna. Tack vare SHF:s uppvaktning lyckades vi vinna gehör för en folkbokföring som tar hänsyn till den uråldriga sockenindelningen och fick under året möjlighet att påverka namngivningen av de distrikt som från 2016 ersätter församlingarna i folkbokföringen. Även i frågan om att värna skogens kulturminnen har SHF haft framgång, då regeringen inlett arbetet med att utveckla ett nationellt skogsprogram i bred dialog med skogsbrukets olika intressenter.

Medlemsservice

SHF:s medlemsservice är central för verksamheten och bidrar till att hembygdsrörelsen lokalt och regionalt kan bedriva ett aktivt arbete med att bevara och tillgängliggöra kulturarvet. Utöver satsningen på Bygdeband har arbetet med försäkring, hemsida, utgivning av tidskriften *Bygd och Natur*, flera nya studiehandledningar samt rådgivning i olika frågor varit mycket betydelsefulla delar av SHF:s verksamhet även under 2014.

Statistik

2014 satsade SHF stora resurser på statistikinsamling. Enkäten för ideellt arbete i rörelsen visade att medlemmarna arbetade omkring

4 miljoner timmar helt ideellt under 2013. Enkäten för föreningarnas verksamhet och tillgångar visade bland annat att antalet besökare ökat sedan 2008 med 1,3 miljoner. De direkta kostnaderna för statistikinsamlingen beräknas till drygt 300 000 kronor under 2014, men då tillkommer kostnader för personal, porto och annat administrativt arbete. Statistiken bedöms ha haft stor betydelse för framgångarna i PR-arbetet under året.

Projekt, extern finansiering

Verksamhet med externt finansierade projekt har varit mindre framträdande under 2014 jämfört med tidigare år. Konstprojektet ÄGD avslutades i början av året liksom projektet Kulturarvet och toleransen. Båda har varit viktiga för att föra fram en mer nyanserad bild av hembygdsrörelsen och dess företrädare samt bidragit till att väcka intresse för kulturarvet hos nya grupper av människor. Utöver egenfinansierade projekt som statistik, Bygdeband och PR har två ytterligare projekt haft verksamhet under 2014: Ung hembygdsambassadör, med stöd av Svenskt Friluftsliv, samt Grundtvig, ett EU-finansierat utbytesprojekt för seniora volontärer i Sverige och Tyskland.

Organisationens ekonomi

Intäkter från statsbidrag, medlemsavgifter och övriga intäkter från försäljning av medlemsartiklar och liknande har i stort sett följt budget. SHF mottog bidrag på sammanlagt 250 000 från region Västra Götaland och Riksantikvarieämbetet för höstkonferensen i Marstrand. Det motsvarades i gengäld av högre kostnader för att genomföra konferensen eftersom SHF stod som huvudarrangör för en internationell konferens med deltagare från en rad andra organisationer.

Stämman 2014 godkände en investeringsram på 2 miljoner kronor för arbete med PR, Bygdeband samt inrättandet av en ny tjänst för kulturmiljövård. Därutöver fanns sedan tidigare beslut om uppföljning av 2008 års statistik för hembygdsrörelsens verksamhet och tillgångar, för vilket 200 000 kronor i reserverade medel skulle användas. Till följd av ökade kostnader i basverksamheten under året, fick styrelsen göra omprioriteringar vilket medförde att investeringsramen på 2,2 miljoner kronor inte utnyttjades fullt ut. Den enskilt största kostnad som inte var budgeterad, var premier för personalens tjänstepensionsavtal. Det var vid bytet av leverantör för löneadministration som det uppdagades bristande rutiner för inbetalning av premierna under en rad år. Till följd av detta fick SHF betala cirka 600 000 kronor extra för att kompensera för tidigare år. Styrelsen valde därför att skjuta på tillsättningen av en ny tjänst på kansliet och att minska ned satsningen något på PR-aktiviteter.

Från 2015 höjs medlemsavgiften till SHF vilket skapar bättre förutsättningar för ekonomisk stabilitet. Samtidigt är det viktigt att skapa nya intäkter i verksamheten vid sidan av statsbidrag och medlemsavgifter. Betaltjänster i Bygdeband samt insamling och sponsring ses här som möjliga nya intäkter. Det är också viktigt att kostnaderna för IT hålls på en rimlig nivå i förhållande till övrig verksamhet och att SHF årligen avsätter medel för teknisk utveckling.

SHF samarbetar med Nordea Private Banking om diskretionär förvaltning av långsiktiga placeringar av likvida medel. Till grund ligger en placeringspolicy med 85 procent räntebärande placeringar och 15 procent placering i svenska aktier. För att finansiera satsningarna på PR, statistik och Bygdebånd samt möta extra kostnader i basverksamheten, avyttrades fonder motsvarande 1 miljon i likvida medel. SHF:s jubileumsfond, som tidigare inrättats genom avtal med Länsförsäkringar Halland, förvaltas av Länsförsäkringar Bank och följer samma placeringspolicy som övriga placeringar. Utvecklingen av SHF:s samlade kapitalplaceringar är positiv. Styrelsen har fattat ett inriktningsbeslut att använda medel ur Jubileumsfonden för att finansiera aktiviteter under Hembygdens år 2016.

Administration och service

SHF har under året bytt leverantör för ekonomisk redovisning och löneadministration. Kansliet har genomfört åtgärder i syfte att förbättra faktureringen av medlemsavgifter och följa upp överenskommelsen med de regionala förbunden om enhetliga rutiner för fakturering och inrapportering av medlemsantal i föreningarna.

När det gäller IT, kan styrelsen konstatera att verksamheten blivit alltmer IT-intensiv. Det ställer krav på långsiktiga och kostnadseffektiva lösningar för utveckling, drift, service, support och lagring. SHF har investerat i så kallad open source-teknologi, vilket ger relativt låga drifts- och utvecklingskostnader. Styrelsen ser IT som ett redskap för att öka tillgängligheten till kulturarvet, men anser inte att SHF bör ta ansvar för digital lagring av material.

Personal

Fast anställd personal i basverksamhet:

Jan Nordwall, generalsekreterare
Marianne Grop, sekreterare
Gunnar Häger, konsulent
Viktoria Hallberg, konsulent
Olov Norin, informatör/kommunikatör
Yvonne Nenander, redaktör
Anna Tiles, webbadministratör (föräldraledig)
Per Drougge (vikarie)
Birgit Törnqvist, kanslist
Sabina Östborg Larsson, kanslist

Därutöver har Henrik Axiö arbetat som timanställd med SHF:s statistik och riksstämman i Linköping och Ewa Bergdahl som projektledare för Grundtvig, volontärsutbytet med det tyska hembygdsförbundet. SHF är ansluten till IDEA, arbetsgivarförbund för ideella organisationer, och tillämpar kollektivavtal.

Resultatdisposition

Styrelsen föreslår att årets resultat -2 557 467 kronor överförs i ny räkning.

Resultaträkning

<i>Belopp i kronor</i>	Not	2014-01-01 – 2014-12-31	2013-01-01 – 2013-12-31
INTÄKTER			
Medlemsavgifter		3 176 068	3 230 833
Försäljning och medlemservice		488 719	385 190
Hembygdsförsäkring		450 000	450 000
Verksamhetsanslag		3 100 000	3 044 000
Övriga rörelseintäkter	1	1 195 709	692 614
		<u>8 410 496</u>	<u>7 802 637</u>
KOSTNADER			
Information och medlemservice	2	- 1 842 551	- 1 243 072
Administration	3	- 1 439 558	- 1 397 785
Förvaltning	4,5	- 1 745 727	-1 315 294
Personalkostnader	6	- 5 634 646	-3 904 994
Projektkostnader	7	- 787 558	-324 350
		<u>- 3 039 544</u>	<u>-382 858</u>
RÖRELSERESULTAT			
RESULTAT FRÅN FINANSIELLA POSTER			
Utdelning		489 964	73 521
Ränteintäkter		4 833	8 174
Räntekostnader		-12 720	-142
		<u>- 2 557 467</u>	<u>-301 305</u>
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER			
		<u>- 2 557 467</u>	<u>-301 305</u>
RESULTAT FÖRE SKATT			
		<u>- 2 557 467</u>	<u>-301 305</u>
ÅRETS RESULTAT			
		- 2 557 467	-301 305

Balansräkning

<i>Belopp i kronor</i>	Not	2014-12-31	2013-12-31
TILLGÅNGAR			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier, verktyg och installationer		1	1
		1	1
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Övriga långfristiga fordringar	8	3 000 000	3 000 000
		3 000 000	3 000 000
Summa anläggningstillgångar		3 000 001	3 000 001
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
<i>Varulager m m</i>			
Böcker och medlemsmaterial		1	1
		1	1
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Övriga fordringar		444 175	278 354
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		292 163	416 432
		736 338	694 786
<i>Kortfristiga placeringar</i>			
Övriga kortfristiga placeringar	8	4 338 816	5 477 688
		4 338 816	5 477 688
Kassa och bank		950 513	432 682
Summa omsättningstillgångar		6 025 668	6 605 157
SUMMA TILLGÅNGAR		9 025 669	9 605 158

Balansräkning

<i>Belopp i kronor</i>	Not	2014-12-31	2013-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
EGET KAPITAL	9		
Fonderade medel		766 350	766 350
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserat resultat		2 385 150	2 686 455
Årets resultat		-2 557 467	-301 305
		-172 317	2 385 150
SUMMA EGET KAPITAL			
		594 033	3 151 500
AVSÄTTNINGAR			
Reserveringar	10	652 926	934 874
Jubileumsfond		3 000 000	3 000 000
		3 652 926	3 934 874
KORTFRISTIGA SKULDER			
Leverantörsskulder		586 099	144 870
Övriga skulder	11	3 262 078	1 649 576
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	12	930 533	724 338
		4 778 710	2 518 784
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		9 025 669	9 605 158

Redovisningsprinciper och bokslutskommentarer

Belopp i kronor om inget annat anges

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd. Fordringar har upptagits till det belopp varmed de beräknas inflyta. Övriga tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärdet där inget annat anges. Hembygdsförsäkringen, som ingår i SHF:s totala verksamhet, särredovisas i bilaga till årsredovisningen. Det egna kapitalet, Försäkringsfonden, uppgår till 3 010 000 kronor.

Redovisningsprinciperna är oförändrade.

Värderingsprinciper

Bidrag

Ett offentligt bidrag som inte är förknippat med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när villkoren för att få bidraget uppfyllts. Ett offentligt bidrag som är förenat med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när prestationen utförts. Om bidraget hartagits emot innan villkoren för att redovisa det som intäkt har uppfyllts, redovisas bidraget som en skuld.

Redovisning av intäkter

Medlemsavgifter omfattar inbetalningar för medlemskap i organisationen. Medlemsavgifter redovisas vid inbetalning från medlemmen och intäktsredovisas över den tidsperiod som avses. Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället. Prenumerationer redovisas som intäkt linjärt över prenumerationstiden.

Värdering av placeringar

Finansiella tillgångar värderas vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde, inklusive eventuella transaktionsutgifter som är direkt hänförliga till förvärvet av tillgången.

Finansiella omsättningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen.

Reserveringar och avsättningar

Reserveringar och avsättningar består av erhållna medel som är avsedda för specifika projekt.

Noter

Not 1 Övriga rörelseintäkter	2014-01-01 – 2014-12-31	2013-01-01 – 2013-12-31
Bidrag och ersättning för personal	770 109	589 473
Hysesintäkter	195 600	113 800
Övriga intäkter	230 000	-10 659
SUMMA	1 195 709	692 614

Not 2 Information och medlemservice	2014-01-01 – 2014-12-31	2013-01-01 – 2013-12-31
Bygd och natur (tidskriften)	499 990	459 665
Information och medlemservice	213 342	348 313
Medlemsavgifter	-40 668	113 308
Bygdeband	839 359	126 537
Övriga informationskostnader	224 528	195 249
Upphovsrättslicensiering	106 000	-
	1 842 551	1 243 072

Not 3 Administration	2014-01-01 – 2014-12-31	2013-01-01 – 2013-12-31
Hyeskostnader	672 200	614 612
Kontorsmatral	48 161	46 877
Telekommuniktion	31 477	42 437
Postbefordran	112 097	128 744
IT-tjänster	277 298	346 939
Övriga administrationskostnader	298 325	218 176
	1 439 558	1 397 785

Not 4 Förvaltning	2014-01-01 – 2014-12-31	2013-01-01 – 2013-12-31
Styrelsekostnader	179 529	226 519
Resekostnader	389 466	369 725
Riksstämman	169 945	249 370
Förtroenderåd och arbetsgrupper	372 469	209 002
Redovisningstjänster och revision	364 513	202 142
Övriga förvaltningskostnader	269 805	58 536
	1 745 727	1 315 294

Not 5 Arvode och kostnadsersättning	2014-01-01 – 2014-12-31	2013-01-01 – 2013-12-31
REVISIONSUPPDRAG	61 944	70 765

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisning och bokföring samt styrelsens och generalsekreterarens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på föreningens revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

Not 6 Anställda och personalkostnader	2014-01-01 – 2014-12-31	2013-01-01 – 2013-12-31

MEDELANTALET ANSTÄLLDA

	3	3
Män	6	6
Kvinnor		
Totalt	9	9

LÖNER, ANDRA ERSÄTTNINGAR OCH SOCIALA KOSTNADER

	2014-01-01 – 2014-12-31	2013-01-01 – 2013-12-31
Löner och andra ersättningar	3 308 331	2 776 830
Övriga personalkostnader	155 000	121 654
Summa	3 463 331	2 898 484
Sociala kostnader (varav pensionskostnader)	2 171 315 884 000	1 006 510 121 477

Under året har extra inbetalningar för tjänstepensionspremier gjorts. En uppräknning av semesterlöneskulden har även skett.

Not 7 Projektkostnader	2014-01-01 – 2014-12-31

PR-ARBETE	787 558
	787 558

Not 8 Kortfristiga placeringar	Redovisat värde	Marknadsvärde

Länsförsäkringar Bank, Jubileumsfond	3 000 000	3 402 930
GodFond	459 190	524 269
Nordea kapitalförvaltning	3 879 626	4 097 862
Summa	7 338 816	8 025 061

Not 9 Eget kapital	Fond. medel	Bal. res.	Årets res.
Vid årets början	766 350	2 686 455	-301 305
Disposition enl. årsstämmobeslut			
Årets resultat		-301 305	301 305
Årets resultat			-2 557 467
Vid årets slut	766 350	2 385 150	-2 557 467

Not 10 Reserveringar/projektanslag	Reservering 2013-12-31	Projektanslag	2014-12-31
Kulturarv och toleransen	45 060	-	61 465
Konstnärprojektet ÄGD	43 495	-	24 773
Ung ambassadör	115 587	200 000	212 736
Grundtvig EU-projekt	120 076	-	23 755
PR-marknadsföring	-	372 375	-
Informationskostnader	200 656	-	120 197
Hembygdsportal	210 000	-	210 000
Verksamhetsprojekt, statistiken	200 000	-	-
	934 874	572 375	652 926

Not 11 Övriga skulder, lång- och kortfristiga	2014-12-31	2013-12-31
Arbetsgivaravgifter, avdragen källskatt	200 457	200 867
Hembygdsförsäkringen	3 061 621	1 448 709
	3 262 078	1 649 576

Not 12 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2014-12-31	2013-12-31
Personalrelaterade kostnader	795 533	540 638
Övriga upplupna kostnader	135 000	183 700
	930 533	724 338

Hembygdsförsäkringen

Resultaträkning

Belopp i kronor

	Not	2014-01-01- 2014-12-31	2013-01-01- 2013-12-31
INTÄKTER			
Försäkringspremier		7 201 002	5 601 746
Grundförsäkring		395 000	395 000
Provision Länsförsäkringar		838 425	813 644
Ersättning skadeförebyggande åtgärder	1	250 000	250 000
Övriga intäkter		50 000	91 140
		8 734 427	7 151 530
KOSTNADER			
Premiekostnader Länsförsäkringar		-7 167 238	-5 707 649
Skadeförebyggande åtgärder		-305 593	-170 903
Föreningsförsäkringar Halland	2	-838 441	-813 643
Administrationskostnader	3	-472 823	-515 096
Förvaltningskostnader		-33 492	-138 708
Rörelseresultat		-83 160	-194 469
RESULTAT FRÅN FINANSIELLA POSTER			
Utdelning		38 523	14 029
Ränteintäkter		-	16 185
Resultat efter finansiella poster		-44 637	-164 255
Resultat före skatt		-44 637	-164 255
Årets resultat		-44 637	-164 255

Hembygdsförsäkringen

Balansräkning

<i>Belopp i kronor</i>	Not	2014-12-31	2013-12-31
TILLGÅNGAR			
Omsättningstillgångar			
KORTFRISTIGA FORDRINGAR			
Övriga fordringar	5	3 061 621	1 448 708
		<u>3 061 621</u>	<u>1 448 708</u>
KORTFRISTIGA PLACERINGAR			
Värdepappersinnehav	4	846 378	807 856
		<u>846 378</u>	<u>807 856</u>
KASSA OCH BANK		4 133 047	2 063 938
Summa omsättningstillgångar		8 041 046	4 320 502
SUMMA TILLGÅNGAR		8 041 046	4 320 502

Hembygdsförsäkringen
Balansräkning

2014-12-31

2013-12-31

Belopp i kronor

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

FRITT EGET KAPITAL

Försäkringsfonden

3 054 812

3 219 068

Årets resultat

-44 637

-164 255

---

3 010 175

---

3 054 813

SUMMA EGET KAPITAL

---

3 010 175

---

3 054 813

Kortfristiga skulder

Premiekostnader slutbetalning

34 092

34 092

Förutbetalda premieintäkter

4 996 779

1 231 597

---

5 030 871

---

1 265 689

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

---

8 041 046

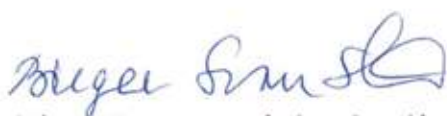
4 320 502

Noter
Hembygdsförsäkringen

Not 1 Övriga intäkter	2014-01-01 – 2014-12-31	2013-01-01 – 2013-12-31
Vinstdelning	-	41 140
Marknadsföringsbidrag	50 000	50 000
	<u>50 000</u>	<u>91 140</u>
Not 2 Administrationskostnader	2014-01-01 – 2014-12-31	2013-01-01 – 2013-12-31
SHF administrationskostnader	350 000	350 000
Datakostnader, hembygdsportal	75 553	101 313
Marknadsföringskostnader	13 109	-
Övriga kostnader	34 161	63 783
	<u>472 823</u>	<u>515 096</u>
Not 3 Förvaltningskostnader	2014-01-01 – 2014-12-31	2013-01-01 – 2013-12-31
Försäkringsråd/konferens, resor	33 492	138 707
	<u>33 492</u>	<u>138 707</u>
Not 4 Placeringar	Bokfört värde	Marknadsvärde
Godfond	319 098	364 323
Nordea Kapitalförvaltning	527 280	558 017
	<u>846 378</u>	<u>922 340</u>
Not 5 Övriga fordringar	2014-01-01 – 2014-12-31	2013-01-01 – 2013-12-31
Sveriges Hembygdsförbund	3 061 621	1 448 709
	<u>3 061 621</u>	<u>1 448 709</u>

Stockholm 14 april 2015

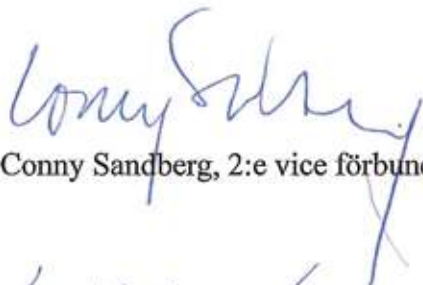
Sveriges Hembygdsförbunds styrelse

Birger Svanström, förbundsordförande

Margareta Johansson, 1:e vice förbundsordförande

Conny Sandberg, 2:e vice förbundsordförande

Anna-Karin Andersson

Kjell Gustafsson

Sven Jensén

Gabriella Lönngrén

Gunnar Malm

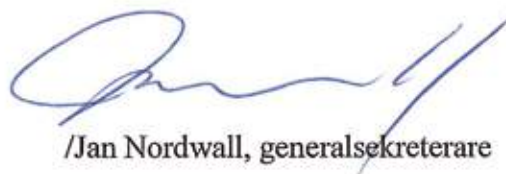
Bo Nilsson

Gabriele Prenzlau-Enander

Hans-Erik Qvarnström

/Jan Nordwall, generalsekreterare

Vår revisionsberättelse har avgivits den

Anna Landerholm Granberg
Auktoriserad revisor, KPMG

Nils Westling
Revisor

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Sveriges Hembygdsförbund, org. nr 802006-2181

Rapport om årsredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Sveriges Hembygdsförbund för år 2014.

Styrelsens och generalsekreterarens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen och generalsekreteraren bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Granskningen har utförts enligt god revisionssed. För den auktoriserade revisorn innebär detta att han eller hon utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att den auktoriserade revisorn följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur föreningen upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i föreningens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och generalsekreterarens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Sveriges Hembygdsförbunds finansiella ställning per den 31 december 2014 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Övriga upplysningar

Revisionen av årsredovisningen för år 2013 har utförts av en annan revisor som lämnat en revisionsberättelse daterad den 7 april 2014 med omodifierade uttalanden i Rapport om årsredovisningen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt stadgar

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och generalsekreterarens förvaltning för Sveriges Hembygdsförbund för år 2014.

Styrelsens och generalsekreterarens ansvar

Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i föreningen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot och generalsekreteraren har företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Uttalande

Vi tillstyrker att föreningsstämman beviljar styrelsens ledamöter och generalsekreteraren ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 22 april 2015

KPMG AB

Anna Landerholm Granberg
Auktoriserad revisor

Nils Westling

Sveriges Hembygdsförbund